

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE  
PRESIDIUMI I KUVENDIT POPULLOR

DEKRET

Për aprovimin e Statutit të Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë,  
Në mbështetje të nenit 7 të Dekret-ligjës Nr.743 d. 26.11. 1949 mbi Komunitetet fetare;  
Mbi propozimin e Qeverisë

PRESIDIUMI I KUVENDIT POPULLOR  
DEKRETON:

1. Approvet Statuti i Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij Dekreti.
2. Ky Dekret hyn në fuqi menjëherë.  
Tiranë, më 4 Maj 1950  
Nr. i Dekretit; 1065

*Për Presidiumin e Kuvendit Popullor*  
Të Republikës Popullore të Shqipërisë

SEKRETARI:

(Sami Baholli) d.v.

KRYETARI

( Dr. OMER NISHANI) d. v.

## STATUTI I KISHES ORTHODHOKSE AUTOQEFALE TE SHQIPERISE

I gjithë kleri dhe populli Orthodhoks i Republikës popullore të Shqipërisë, pjesë e pandarë e Kishës së Shenjtë, të Përgjithshme dhe Apostolike, është person juridik dhe përbëhet prej të gjithë Orthodhoksëve që banojnë brenda territorit të Republikës Popullore të Shqipërisë si edhe prej atyre Shqiptarëve Orthodhoksë që banojnë jashtë Atdheut dhe ruan të pa prekëshme, si të gjitha Kishat e tjera Orthodhokse, parimet dogmatike, kanonet e hirëshme apostolike e sinodhikë, si edhe traditën e shenjtë.

### NENI 2

Marrëdhëniet e Kishës me Shtetin, të përcaktuara në artikullin 16 të Statutit Themeltar të Republikës Popullore të Shqipërisë, kryhen në konformitet me dispozitat përkatëse të Ligjit në fuqi mbi Komunitetet fetare.

### NENI 3

Gjuha zyrtare e Kishës është Shqipja, por në shërbimet fetare mund të përdoren dhe gjuhë të tjera.

### NENI 4

Krahas me zhvillimin e ndjenjave fetare Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë do të zhvillojë në besimtarët dhe ndjenjat e besnikërisë ndaj Pushtetit të popullit dhe të Republikës Popullore të Shqipërisë, si edhe ndjenjën e Atdhe-dashurisë dhe të përforcimit të Bashkimit Kombëtar. Prandaj gjithë funksionarët dhe personeli i saj, duhet të jenë shtetas shqiptarë, të ndershëm, besnikë të popullit dhe të Atdheut dhe të gëzojnë të gjithë të drejtat civile.

### NENI 5

Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë do të mbajë lidhje bashkëpunimi dhe do të shtojë e përforcojë këto lidhje me ato Kisha Ortodokse motra, të cilat interpretojnë dhe praktikojnë drejt parimet e larta ungjillore mbi paqën dhe vëllazërimin e vërtet ndërmjet popujve dhe të cilat denoncojnë çdo veprimtari dhe tentativë nxitjeje për prishjen e paqës, dashurisë dhe vëllazërimit ndërmjet popujve të mbarë botës.

### NENI 6

Lutjet që bëhen në Kishë gjatë meshtimeve dhe ceremonive të tjera fetare për Autoritetet Shtetnore, formulohen prej Kryesisë së Kishës dhe vihen në përdorim, mbasi më parë të merret pëlqimi i Autoriteteve kompetente të Shtetit.

### NENI 7

Asnjë klerik nuk mund të ushtrojë funksionet e fesë Orthodhokse në Shqipëri, pa qënë i emëruar dhe i lidhur me Kishën Ortodhokse Autoqefale të Shqipërisë.

## ORGANIZIMI

### NENI 8

Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë e organizuar si Kryepiskopatë me titull: "Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë", si mbas rregullavet kanonike dhe administrative përfshin:

1) Mitropolinë e Tiranës-Durrësit me këto zëvendësi mitropolitane lokale:

a) Të Tiranës; b) Të Durrësit; c) Të Shkodrës; ç) Të Kavajës; d) Të Elbasanit

2) Episkopatën e Beratit me këto zëvendësi episkopale lokale:

a) Të Beratit; b) Të Vlorës; - c) Të Fierit; ç) Të Lushnjës.

3) Episkopatën e Gjirokastrës me këto zëvendësi Episkopale Lokale:

a) Të Gjirokastrës; b) Të Pogonit; c) Të Delvinës; ç) Të Sarandës; d) Të Himarës; dh) Të Përmetit.

4) Episkopatën e Korçës me këto zëvendësi episkopale Lokale:

a) Të Korçës; b) Të Kolonjës; c) Të Leskovikut; ç) Të Pogradecit

### NENI 9

Me vendim të Këshillit Mikst, mund të krijohen episkopata për Shqiptarët Orthodhoksë jashtë shtetit, të varura nga Kisha Shqiptare mëmë.

## **Sinodhi i Shenjtë**

### **NENI 10**

Sinodhi i Shenjtë i Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë, i përbërë prej episkopëve efektivë, nënë Kryesinë e Mitropolitit të Qendrës, Kryepiskopit të gjithë Shqipërisë, është autoriteti më i lartë për të gjitha çështjet dogmatike, kanonike dhe spirituale, si dhe për ato çështje kishtare që hyjnë në sferën e kompetencës së tij.

### **NENI 11**

Kompetencat e Sinodhit të Shenjtë janë:

- a) Të kryejë misionin e shenjtë dhe të ruajë unitetin dogmatik, kanonik, të traditës së shenjtë dhe të kultit me të gjitha patriarhiitë e shënjtë dhe me Kishat Orthodhokse Autoqefale.
- b) Të ruajë unitetin dogmatik, kanonik, të traditës së shenjtë dhe të kultit në Kishën Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë.
- c) Të shqyrtojë çdo çështje dogmatike, kanonike të traditës kishtare dhe të kultit dhe ta zgjidhi këtë në konformitet me doktrinën e Kishës Orthodhokse Lindore.
- ç) Të zgjedhi Kryepiskopin dhe Episkopët në konformitet me kanonet e shenjtë dhe traditën kishtare, si dhe në konformitet me dispozitat ligjore në fuqi, dhe të lëshojë qarkoret përkatëse për fronëzimin e Kryepiskopit.
- d) Të vendosi mbi lutjet për dorëheqjen e anëtarëve të tij.
- dh) Të gjykojë me kompetencë ekskluzive dhe në konformitet me dispozitat e kanoneve të shenjtë dhe të ligjeve përkatëse në fuqi anëtarët e tij për shkelje dogmatike dhe kanonike.
- e) Të gjykojë çështjet që kanë të bëjnë me katherizim (çveshje) të ndonjë kleriku.
- ë) Të udhëzojë e të mbikqyrë që aktiviteti i organeve ekzekutive në dioqeza të kryhet konform rregullave ligjore.
- f) Të vendosi mbi çështjet e çdo natyre që hyjnë në kompetencën e tij, si edhe mbi ato që s'janë caktuar me anë ligjesh, Statuti ose Rregulloresh si kompetencë e ndonjë organi tjetër kishtar.
- g) Të interpretojë për të gjitha organet kishtare dispozitat e Statutit dhe Rregullores së Përgjithëshme të administrimit.
- gj) Të thërrasi Kongrese Kishtare, kur e lypin nevojat e larta të Kishës.

### **NENI 12**

Në mungesë të Kryetarit, për çfarëdo arsye të justifikuar, Sinodhi i Shenjtë kryesohet prej episkopit titullar më të vjetër në hirotoni.

### **NENI 13**

Sinodhi i Shenjtë mbledhet detyrimisht një herë në vit dhe jashtëzakonisht sa herë e lyp nevoja.

### **NENI 14**

Thirrja dhe caktimi i rendit të ditës, bëhet prej Kryetarit të Sinodhit një muaj më përpara. Për mbledhje të jashtëzakonshme, afati mund të jetë më i shkurtër.

Në qoftë se Kryetari refuzon, për cilëndo arsye, të thërrasi mbledhjen e detyrueshme të Sinodhit, ai mbledhet detyrimisht brenda 15 ditëve nga data e kërkesës, kur një gjë e tillë kërkohet, të paktën prej dy anëtarëve të tij me shkresë dhe pasi të ketë kaluar afati vjetor i mbledhjes së detyrueshme të Sinodhit. Në qoftë se kryetari refuzon, për cilëndo arsye, të thërrasi Sinodhin në mbledhje të jashtëzakonshme, ai mbledhet detyrimisht kur një gjë e tillë kërkohet me shkresë, të paktën prej dy anëtarëve të tij, brenda një muaji nga data e shkresës.

### **NENI 15**

Sinodhi i Shenjtë konsiderohet i mbledhur rregullisht kur ndodhet prezent gjysma plus një e numrit të të gjithë anëtarëve. Ai merr vendime të vlefshme me votën e shumicës së thjeshtë të anëtarëve prezent dhe në rast barazije votash, paravlen ana e Kryetarit.

### **NENI 16**

Kandidatët për Episkopë, përveç cilësive që kërkojnë kanonet e Kishës, duhet të jenë të diplomuar prej një Fakulteti teologjik orthodhoks. Por, në mungesë Kandidatësh episkopë të diplomuar prej një fakulteti teologjik, mund të dorëzohen episkopë dhe kandidatë, të cilët nuk kanë një kulturë të tillë, por që janë të dalluar në veprimtari kishtarë dhe patriotike dhe që janë të aftë si autodidaktë.

#### NENI 17

Kryepiskopi dhe episkopët, kur bëhen anëtarë efektivë të Sinodhit të Shenjtë betohen përpara tij me këtë formulë betimi:

“Betohem mbi ndërgjegjjen time përpara Perëndisë se do të ruaj besnikërinë, ndaj dogmave, kanoneve dhe traditave kishtarë orthodhokse, ndaj popullit dhe Republikës Popullore të Shqipërisë, dhe ndaj parimeve demokratike të konsaktuara me anë të Statutit të saj themeltar.

#### NENI 18

Episkopë titullarë efektivë pa dioqezë ekzistuese, nuk mund të jenë më tepër se një.

#### NENI 19

Sinodhi ka një sekretar të përgjithshëm të zgjedhur prej tij me propozim të kryetarit, nga i cili dhe dekretohet.

#### NENI 20

Cdo botim me përmbajtje fetare kishtarë, nuk mund të vihet në përdorim në Kishën Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë, pa pëlqimin dhe aprovimin e Sinodhit të Shenjtë.

#### NENI 21

Sinodhi i shenjtë do të punojë për edukimin e klerit dhe të besimtarëve, në mënyrë që të luftohen dhe të zhduken supersticionet.

#### NENI 22

Një laik ose murg nuk mund të dorëzohet prift ose dhjak pa patur pëlqimin e Sinodhit të Shenjtë.

#### NENI 23

Një gradë nderi (ofiq kishtar) nuk mund t'i jepet priftërinjve, cilido qoftë aktiviteti i tyre, pa propozim të kryetarit respektiv dhe aprovim përkatës, të Sinodhit të Shenjtë dhe në konformitet me dispozitat përkatëse të Rregullores së Përgjithëshme të administrimit.

### KRYEPISKOPI

#### NENI 24

Kryepiskopi i gjithë Shqipërisë është Kryetar i Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë.

#### NENI 25

Kryepiskopi është i pari në Jerarhët e Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë dhe Mitropolit i Dhioqezës së Tiranës-Durrësit.

#### NENI 26

Kryepiskopi gëzon të gjitha të drejtat e parapara në kanonet e shënjta, në këtë Statut dhe në Rregulloren e Përgjithëshme të administrimit, si edhe në Ligjin mbi Komunitetet fetare.

Titulli i tij është: Kryehirësia e Tij, Kryetari i Kishës Orthodhokse Autoqefale, Mitropolit i Tiranës - Durrësit dhe Kryepiskop i gjithë Shqipërisë.

Kujtimi i tij (fimi) në shërbesat kishtarë bëhen konform kanoneve të shënjta dhe zakonisht të Kishës sonë.

#### NENI 27

Kryepiskopi ka këto detyra:

- a) Thërret dhe kryeson organet Qendrore të Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë.
- b) Vë në zbatim vendimet e organeve Qendrore të Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë.
- c) Përfaqëson Kishën Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë para Autoriteteve dhe kudo që e lyp nevoja, personalisht ose me anë të deleguarish.

ç) Mban lidhje me Kishat e tjera Orthodhokse për çështjen kishtare nëpërmjet kanalit të paraparë nga ligja mbi Komunitetet fetare.

d) Lëshon letra pastorale për gjithë kishat Orthodhokse Autoqefale Të Shqipërisë, duke iu përmbytur dispozitave përkatëse të Ligjës mbi Komunitetet fetare.

dh) Dërgon këshilla vëllazërore jerarhëve të kishës dhe pajton mosmarrveshjet eventuale ndërmjet tyre.

e) Kujdesohet për kryerjen sa më parë të formaliteteve të nevojshme për plotësimin e dioqezave vakante, brenda 40 ditëve.

f) Viziton në mënyrë kolegjiale, kur e shikon të udhës, jerarhët e kishës dhe detyrimisht qëndrat e inspeksionit të dioqezës së tij, të paktë një herë në vit.

g) Prëzton (hirotonis) bashkë me episkopë të tjerë dhe konform kanoneve të shenjta, episkopët.

h) Lëshon qarkoret e emërimit për fronëzimin e episkopëve.

i) Emëron zëvendës episkopale të përgjithshëm provizorë, kur fronet episkopale mbeten vakante duke iu mbajtur dispozitave përkatëse të Ligjës mbi Komunitetet fetare.

j) Afati qëndrimit të një dioqeze vakante me një zëvendës episkopal të përgjithshëm provizor, caktohet në Rregulloren e Përgjithëshme të Administrimit

i) Pranon ankesat e paraqitura eventualisht kundër titullarëve të dioqezave dhe disponon për hetime, me anën e një kleriku anëtar të Sinodhit, rezultatin e të cilave ia parashtron Sinodhit të Shenjtë.

j) Ushtron dhe çdo të drejtë tjetër që i është akorduar me anë kanonesh, ligjesh dhe rregulloresh.

#### NENI 28

Përveç sekretarit të përgjithshëm dhe personelit tjetër, i cili parashikohet në Rregulloren e Përgjithëshme të administrimit me dispozita të posaçme, Kryepiskopi ka edhe një episkop ndihmës, i cili është anëtar i Sinodhit pa mbajtur përgjegjësinë e administrimit të ndonjë dioqeze ekzistuese dhe kryen çdo detyrë që i ngarkohet nga Kryepiskopi, duke u titulluar në hymnin e tij si Episkopi i Apollonisë.

### EPISKOPI

#### NENI 29

Episkopi titullar është organi drejtues i një dioqeze dhe gëzon të gjitha të drejtat e parashikuara nga kanonet e shenjta, nga ky Statut dhe nga Rregullorja e Përgjithëshme e administrimit, si dhe nga ligjet përkatëse në fuqi.

#### NENI 30

Të drejtat dhe detyrat e episkopit janë:

a) Të drejtojnë dioqezën brenda kufijve të caktuar nga kanonet dhe rregullat në fuqi.

b) Të përfaqsojnë dioqezën para Autoriteteve Shtetmore lokale dhe kudo që e lyp nevoja, personalisht ose me anë të deleguarish prej tij.

c) Të dorëzojnë (hirotonisi) priftërinjtë dhe të japi ofiqe klerikale me propozim të tij dhe pëlqim përkatës të Sinodhit.

ç) Të heqi vërejtjen dhe të qortojnë klerikë të dioqezës së tij për faje të vogla dhe të pezullojnë këta nga funksionet e tyre për fajet që përbëjnë skandal, deri sa kjo çështje të gjykohet nga gjykata spirituale.

d) Të vizitojnë, të paktën, një herë në vit dioqezën e tij, për të kontrolluar ecjen e punëve kishtare dhe për të dhënë udhëzime përkatëse, duke i bërë një raport Sinodhit të Shenjtë mbi konstatimet e kryera.

#### NENI 31

Episkopi gëzon dhe çdo të drejtë tjetër që i është ngarkuar me anë kanonesh, ligjesh dhe rregulloresh, si edhe ato që do të caktohen më hollësisht në Rregulloren e Përgjithëshme të Administrimit.

#### NENI 32

Episkopi është i detyruar të qëndrojë vazhdimisht në dioqezë, me përjashtim kur merr pjesë në mbledhjen e Sinodhit të Shenjtë ose në mbledhje të tjera zyrtare, si edhe kur ndodhet me leje.

### ZEVENDESIA MITROPOLITANE DHE EPISKOPALE LOKALE

#### NENI 33

Zëvendësia mitropolitane ose episkopale Lokale është një rreth administrativ kishtar që përfshinë një numur famullish të një dioqeze.

episkopale

#### **NENI 34**

Kryepiskopi, nën cilësinë e mitropolitit të qëndrës dhe të titullarit të dioqezës Tiranës-Durrësit, emëron në qëndrën e çdo zëvendësije mitropolitane lokale të juridiksionit të dioqezës së tij një zëvendës mitropolitan lokal klerik, i cili administron zëvendësinë mitropolitane lokale në emër të mitropolitit, nën udhëzimet e tij direkte dhe në konformitet me dispozitat e këtij Statuti, të Rregullores së Përgjithëshme të Administrimit dhe të ligjeve përkatës.

Në të njëjtën mënyrë veprojnë dhe titullarët e dioqezave të tjera, duke emëruar secili në qëndrën e çdo zëvendësije episkopale lokale të juridiksionit të dioqezës së një zëvendës episkopal klerik, i cili administron zëvendësinë episkopale lokale në emër të titullarit të dioqezës, nën udhëzimet e tij direkte dhe në konformitet me dispozitat e këtij Statuti, të Rregullores së Përgjithëshme të administrimit dhe të ligjeve përkatëse.

#### **NENI 35**

Zëvendësi mitropolitan ose episkopal lokal kryeson mbledhjet e Këshillit kishtar (Dhimogjerondisë) të qytetit të qëndrës së zëvendësisë mitropolitane ose episkopale lokale dhe kujdeset që urdhrat, vendimet dhe dispozitat e autoriteteve kishtare më të larta, si edhe dispozitat ligjore përkatëse, të vihen në zbatim në të gjitha kishat e juridiksionit të tij.

#### **NENI 36**

Zëvendësi mitropolitan ose episkopal lokal ushtron dhe çdo të drejtë tjetër që parashikohet në dispozita të veçanta të Rregullores së Përgjithëshme të administrimit.

### **FAMULLITE DHE FAMULLITARET**

#### **NENI 37**

Famullija është bashkimi kishtar i besnikëve klerikë dhe laikë, të fesë së krishterë orthodhokse, që banojnë në një territor të caktuar (katund apo qytet).

#### **NENI 38**

Çdo famulli, ka të drejtë të ketë një ose më shumë famulltarë, simbas numurit të besnikëve dhe të kishave të famullisë dhe simbas gjëndjes së saj ekonomike.

#### **NENI 39**

Famulltarët zgjidhen nga këshillat kishtare të dala nga gjiri i popullit të çdo famullije dhe aprovohen prej titullarit përkatës. Por, në katunde ku grumbullimi i besnikëve bëhet më kollaj mund të zgjidhen direkt nga populli.

#### **NENI 40**

Në katunde famulltari është kryetari i këshillit kishtar (kujdestarisë kishtare)



#### **NENI 41**

Famulltari në katunde është përgjegjës për të vënë në zbatim dispozitat e këtij Statuti, të Rregullores së Përgjithëshme të Administrimit dhe të Ligjës mbi Komunitetet fetare.

#### **NENI 42**

Kur në një famulli shërbejnë më tepër se një famulltar, numuri i familjeve që shërbehen prej tyre, ndahet në proporcion të barabartë.

#### **NENI 43**

Përsa i përket plotësimit të nevojave fetare të kishës, famulltarët janë gjithmonë në dispozicion të titullarëve të dioqezave, por për transferimin e tyre është i nevojshëm aprovimi dhe vendimi i këshillave kishtare (Dhimogjerondive).

#### **NENI 44**

Dispozita më të hollësishme mbi famullitë dhe famulltarët, caktohen në Rregulloren e Përgjithëshme të administrimit.

### **KESHILLAT KISHTARE**

Këshilli Mikst. Këshilli ekonomik. Këshillat kishtare të qyteteve dhe të katundeve. Këshillat Manastirjale.

#### **NENI 45**

Organi më i lartë i Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë për të gjitha çështjet administrative-ekonomike, si edhe për çdo çështje tjetër që nuk hyn në sferën e kompetencës e Sinodhit të Shenjtë, është Këshilli Mikst, i përbërë prej titullarëve të dioqezave ekzistuese, të cilët janë vetvetiu anëtarë të tij, dhe prej katër anëtarësh laik, një për çdo dioqezë, nën kryesinë e Kryepiskopit, për një periudhë prej katër vjetësh. Episkopi ndihmës merr pjesë në Këshillin Mikst me votë konsultative.

#### **NENI 46**

Mënyra e zgjedhjes së katër anëtarëve laikë të Këshillit Mikst si edhe kompetencat dhe të drejtat e tyre, caktohen hollësisht në Rregulloren e Përgjithëshme të administrimit të Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë. Për këtë herë, katër anëtarët laikë të Këshillit Mikst, zgjidhen prej Kongresit.

#### **NENI 47**

Këshilli Mikst harton Rregulloren e Përgjithëshme të administrimit të Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë si dhe Rregulloren mbi sigurimin e klerit, në konformitet me dispozitat e këtij Statuti dhe me dispozitat e këtij Statuti dhe me dispozitat ligjore në fuqi, duke ia parashtruar Këshillit Ministerial për aprovim.

#### **NENI 48**

Këshilli Mikst shqyrton buxhetin konsumativ të vitit të kaluar dhe harton buxhetin prementiv për vitin e ardhshëm. Kishën Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë para gjykatave e përfaqëson një anëtar laik i Këshillit Mikst i deleguar ad hok prej tij. Ky, përveç të drejtave të tjera, ka edhe të drejtën të bëjë pajtime, të deferojë, pranojë ose referojë benë deçizore si edhe të emërojë përfaqësues ligjore para gjykatave, me po ato të drejta, ose me të drejta më të pakta.

#### **NENI 49**

Këshilli Mikst i thirrur prej Kryetarit, mbledhet zakonisht një herë në vit dhe jashtëzakonisht sa herë që e lyp nevoja. Ai merr vendime me shumicë të thjeshtë votash dhe konsiderohet i mbledhur rregullisht kur ndodhen prezent, përveç kryetarit dhe katër anëtarë, në proporcion dy klerikë dhe dy laikë. Në rast barazie votash, paravlen ana e Kryetarit.

#### **NENI 50**



Këshilli Mikst mund të modifikojë nene të këtij Statuti që nuk u referohen dogmave, kanoneve dhe traditës së shenjtë; gjithashtu mund të bëjë dhe shtesa nenesh. Por, për të qënë këto modifikime dhe shtesa të vlefshme, duhet një kuorum të paktën prej 7 anëtarësh dhe një vendim i marrur, të paktën, prej 6 (gjashtë) anëtarësh.

**NENI 51**  
Pranë Kryesisë së Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë funksionon një Këshill Ekonomik i Përhershëm, i përbërë prej Kryepiskopit dhe prej katër anëtarësh, në proporcion një klerik dhe tre laikë, nga një për çdo dioqezë, nën Kryesinë e Kryepiskopit.

**NENI 52**  
Këshilli Ekonomik është organ i Këshillit Mikst për administrimin ekonomik të Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë gjatë vitit financiar dhe përgjegjës para tij.  
Anëtarët e Këshillit ekonomik zgjidhen prej Këshillit Mikst për një periudhë prej katër vjetësh.  
Këshilli Ekonomik konsiderohet i mbledhur rregullisht kur, përveç kryetarit ndodhen prezent dhe tre anëtarë.  
Ai merr vendime të vlefshme me shumicën e tre anëtarëve prezent.

**NENI 53**  
Kompetencat dhe detyrat e Këshillit Ekonomik, caktohen shprehimisht në Rregulloren e Përgjithëshme të administrimit.

**NENI 54**  
Funksionet e Sekretarit të Këshillave Mikst dhe Ekonomik, i kryen sekretari i përgjithshëm i Sinodhit.

**NENI 55**  
Komuniteti Orthodhoks i çdo qyteti zgjedh një këshillë kishtarë lokale (Dhimogjerondi), e cila kryesohet prej zëvendësit mitropolitan ose episkopal lokal dhe administron famullitë e qytetit dhe pasuritë e tyre të luftshme dhe të paluftshme. Në këtë këshillë merr pjesë dhe një famulltar me të drejtë vote, i deleguar prej klerit të atij qyteti.  
Këshilli kishtar i qytetit mund të zgjedhi nga ose jashtë gjirit të tij dy deri tre kujdestarë për çdo kishë të qytetit, të cilët janë përgjegjës para tij dhe administrojnë kishën në emër të tij.

**NENI 56**  
Në çdo katund zgjidhet një këshillë kishtarë (kujdestari), e përbërë prej dy deri katër anëtarësh laikë, nën kryesinë e famulltatit, e cila administron kishën ose kishat e katundit dhe pasuritë e tyre të luftshme dhe të paluftshme.

**NENI 57**  
Çdo manastir drejtohet dhe administrohet nga një këshillë manastiriale (igumeniale) nën kryesinë e një igumeni ose administratori klerik, të emëruar nga titullari i dioqezës, e cila këshillë është përgjegjës përpara organeve ekonomike të qendrës dhe titullarit të dioqezës respektive, për administrimin e pasurisë së luftshme dhe të paluftshme të manastirit, si edhe për mirëmbajtjen e tij.

**NENI 58**  
Në këshillat kishtarë kanë të drejtë të zgjedhin dhe të zgjidhen gjithë banorët orthodhoksë të Republikës Popullore të Shqipërisë, që kanë mbushur moshën ligjore.

**NENI 59**  
Mënyra e zgjedhjes së anëtarëve të këshillave kishtarë të qyteteve (Dhimogjerondive), të anëtarëve të këshillave kishtarë të katundeve (kujdestarive) dhe të anëtarëve të këshillave manastiriale (igumeniale), si edhe kompetencat dhe detyrat e tyre, caktohen në dispozita të posaçme të Rregullores së Përgjithëshme të administrimit, në konformitet me frymën e këtij Statuti dhe dispozitat ligjore në fuqi.

#### PASURITE KISHTARE

**NENI 60**



Të gjitha pasuritë që u përkasin: Kryepiskopatës, episkopatave, zëvendësive mitropolitane ose episkopale lokale, famullive dhe manastireve, përbëjnë pasuritë kishtare.

#### **NENI 61**

Pasuritë që disponojnë kishat e komuniteteve orthodhoksë të qyteteve dhe të katundeve, janë pasuritë e tyre dhe administrohen në konformitet me dispozitat e Rregullores në fuqi. Kjo vlen edhe përsa u përket pasurive që disponojnë manastiret.

#### **NENI 62**

Nga pikpanja e destinimit të sajë, pasuria kishtare dallohet: në pasuri gjërash të shenjta dhe në pasuri të zakonshme.

Pasuri gjërash të shenjta është ajo që përbëhet prej gjërash dhe objekteve të destinuara për kultin hyjnor. Këto s'mund të shiten, por mund të dhurohen me vendim të këshillave kishtare.

Pasuri e zakonshme është ajo që përbëhet prej mjeteve, me anën e të cilave mbahet kisha dhe personeli shërbyes.

#### **NENI 63**

Shtimi, shitja dhe administrimi i pasurisë kishtare, kontrolli dhe verifikimi i saj bëhet në konformitet me dispozitat ligjore përkatëse dhe dispozitat e posaçme të Rregullores së Përgjithëshme të Administrimit të Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë.

### **MBI TË ARDHURAT DHE SHPENZIMET**

#### **NENI 64**

Shpenzimet për mbajtjen e kultit, përballohet nga kontributet vetëdashëse të besnikëve dhe nga të ardhurat e vetë kishës ose manastirit, ndërsa rrogat e meshtarëve dhe të nënpunësve si edhe shpenzimet e ndryshme në qendrat e dioqezave dhe zëvendësit e tyre mvartëse, përballohen nga të ardhurat kishtare dhe nga subvencioni eventual i Shtetit.

### **SIGURIMI I KLERIT**

#### **NENI 65**

Pranë Kryesisë së Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë krijohet "Fondi i sigurimit të Klerit" i cili ka për qëllim të sigurojë të gjithë klerikët e Shqipërisë në raste pa aftësi për të kryer misionin e shenjtë dhe dalje në pension, si edhe familjet e tyre në raste vdekjeje.

#### **NENI 66**

Fondi i sigurimit të klerit drejtohet dhe administrohet nga Këshilli Mikst në bazë të dispozitave të një rregulloreje të posaçme të hartuar nga Këshilli Mikst, konform dispozitave ligjore përkatëse.

### **PREGATITJA E KLERIT. KONFERENCAT DHE BOTIMET**

#### **NENI 67**

Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë, duhet të mbajë shkolla fetare për përgatitjen e funksionarëve të saj fetarë.

#### **NENI 68**

Dispozitat mbi organizimin e një shkolle të mesme fetare dhe mbi programet e funksionimit të saj, caktohen në një rregullore të veçantë të hartuar nga Sinodhi i Shenjtë dhe të aprovuar nga Këshilli Ministerjal.

#### **NENI 69**

Për perfeksionimin e priftërinjve në kryerjen e misionit kishtar dhe për t'iu dhënë këtyre sqarime rreth problemeve aktuale që i referohen aktivitetit dhe rolit të Kishës për të mirën e shoqërisë dhe të popullit, zhvillohen herë pas here konferenca, të cilat kryesohen nga vetë titullari ose nga një i deleguari i tij, ose nga zëvendësi i tij lokal i autorizuar posaçërisht, por gjithmonë nën porosinë direkte të titullarit.

#### **NENI 70**

Për zhvillimin e konferencave, duhet të kërkohet më parë leja përkatëse nga ana e Autoriteteve kompetentë në konformitet me dispozitat ligjore në fuqi mbi mbledhjet publike.



NENI 71

Për kryesinë e Kishës duhet të botohet një revistë fetare e përmuajshme, me përmbajtje të dobishme për kishën, klerin dhe popullin. Komitetat e funksionimit dhe të organizimit të revistës fetare, caktohen hollësisht në Rregulloren e Përgjithëshme të administrimit.

NENI 72

Në botimin e revistës fetare, do të respektohen dispozitat përkatëse të Ligjit mbi Komunitetet fetare.

### MASAT DISIPLINORE

NENI 73

Në qëndrën e çdo dioqeze funksionon një gjykatë spirituale, e përbërë prej titullarit të dioqezës si kryetar dhe dy klerikëve graduar si anëtarë, për të gjykuar në formë të prerë, brenda 30 ditëve nga data e kryerjes së fajit, të gjithë klerikët e juridiksionit të dioqezës, për faje të lehta gjer në 15 ditë argji, me ose pa prerje rroge, dhe për faje që përbëjnë skandal gjer në një muaj me ose pa prerje rroge. Procedura që do të ndiqet për gjykimin e këtyre fajeve, caktohet në Rregulloren e Përgjithëshme.

NENI 74

Për të gjitha fajet dogmatike dhe kanonike dhe shkeljet disiplinore, që e kalojnë kompetencën e gjykimit dhe ndëshkimi nga ana e titullarit, është kompetent Sinodhi i Shenjtë, i cili gjykon dhe vendos në formë të prerë mbi fajet e përmendura si për anëtarët e tij ashtu edhe për çdo klerik ose murg.

NENI 75

Kur një anëtar i Sinodhit gjykohet për çdo faj të tillë, ai vetë nuk merr pjesë si anëtar i Sinodhit. Mbi këtë flitet më hollësisht në rregullore.

NENI 76

Për çdo lloj ndëshkimi, vendimet e Sinodhit mirren me shumicë të thjeshtë votash.

NENI 77

Kryetari i Sinodhit, ose Sinodhi, kur kryetari është vetë i akuzuar, pezullon me një herë nga funksionet e tij çdo funksionar të Kishës, klerik dhe llaik, kur një gjë e tillë kërkohet nga autoritetet kompetentë të Shtetit për shkelje të dispozitave të nenit 15 të ligjës mbi Komunitetet fetare.

NENI 78

Vendimet e Sinodhit për masa disiplinore, do t'iu konfirmohen dispozitave përkatëse të nenit 14 të Ligjës mbi Komunitetet fetare.

NENI 79

Cdo klerik i katherizuar (çpriftëruar) me vendim të Sinodhit detyrohet të heqi uniformën fetare dhe ndalohet të kryejë shërbime fetare.

NENI 80

Mënyra e procedurës së gjykimit të çështjeve disiplinore, që i referohen kompetencës së Sinodhit, si edhe dispozita të tjera përkatëse, caktohen hollësisht në Rregulloren e Përgjithëshme të Administrimit.

### MBISHKRIMET. SHENJAT SIMBOLIKE DHE VULAT NE PERDORIM

NENI 81

Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë ka këto mbishkrime:

- a) Për Kryesinë: "Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë: Kryesija e Sinodhit të Shenjtë"
- b) Për Dioqezat: "Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë; Episkopata e....."
- c) Për zëvendësitë mitropolitane ose episkopale lokale "Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë; Mitropolija ose episkopata e .....zëvendësia mitropolitane ose episkopale lokale e ....."

NENI 82

Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë si shënjë simbolike ka "Mitrën episkopale me kryq".

#### NENI 83

Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë ka në përdorim këto vula:

- a) Për Kryesinë e Kishës: Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë; Kryepiskopata".
- b) Për episkopatat: Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë, episkopata e .....
- c) Për zëvendësitë mitropolitane lokale mvartëse të Kryepiskopatës: Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë; zëvendësija mitropolitane lokale e .....
- ç) Për zëvendësitë Episkopale lokale mvartëse të episkopatave: "Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë; zëvendësija episkopale e ....."
- d) Për të gjitha famullitë: "Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë famullija e....."
- dh) Për të gjithë manastiret: "Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë; manastiri i ....."

#### NENI 84

Vulat e përmëndura në gërmat a,b,c,ç,d,dh, të nenit 83, kanë në mes një kryq.

### DISPOZITA TE PERGJITHSHME DHE TRANZITORE

#### NENI 85

Në mungesë episkopësh titullarë, në krye të një dioqeze mund të zgjidhet në të njëjtën mënyrë një klerik i dalluar me titull:

"Zëvendës Episkopal i Përgjithshëm", i cili përsa kohë që administron dioqezën vakante, ka po ato të drejta që ka edhe një episkop titullar, si edhe të njëjtën të drejtë anëtarësie në Sinodh, me përjashtim të atyre kompetencave që i përkasin ekskluzivisht gradës episkopale. Edhe ky jep të njëjtin betim përpara Sinodhit të Shënjtë.

#### NENI 86

Me plotësimin e një dioqeze vakante me anën e një episkopi titullar, zëvendësi episkopal i përgjithshëm i saj, e humbet të drejtën e administrimit të dioqezës së plotësuar, por mbetet anëtar i rregullt i Sinodhit dhe në dispozicion të tij, me votë konsultative.

#### NENI 87

Anëtarët e Sinodhit, për çdo rast largimi nga funksionet e tyre, gëzojnë të drejtën e pensionit, me përjashtim të rastit kur këta pushohen për faje dhe veprimtari anti-kishtarë dhe anti-patriotike.

#### NENI 88

Gjatë vitit, për çdo çështje që nuk lypin mbledhje të jashtëzakonëshme të Sinodhit dhe të Këshillit Mikst, Kryepiskopi mund të kërkojë mendimin dhe pëlqimin e anëtarëve të tyre me korrespondencë. Personeli i Kryepiskopatës dhe i episkopatave, si edhe detyrat e tija, caktohen me dispozita të veçanta të Rregullores së Përgjithëshme të administrimit.

#### NENI 89

Për caktimin e rrogave të funksionarve dhe të nënëpunsave të Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë, ndiqet kriteri që ndiqet edhe për funksionarët dhe nënpunësit e Shtetit, në konformitet me dispozitat ligjore përkatëse.


#### NENI 90

Në rast mbledhjeje, anëtarëve të këshillave ju paguhen djeta në konformitet me dispozitat ligjore përkatëse. Për anëtarët e këshillave që mund të mos kenë ndonjë nënpunësi, dietat caktohen nga Kryesija e Kishës, nëse nuk ekziston ndonjë dispozitë ligjore për dietat e kësaj kategorije.

#### NENI 91

Për sigurimin e jetesës së jerarhëve që nuk gëzojnë të drejtë pensioni, kisha nuk merr ndonjë angazhim, në qoftë se këta nuk shkojnë në një nga manastiret që u cakton Sinodhi i Shënjtë.

#### NENI 92

 Ky Statut i përpiluar në bazë të parimeve dhe të dispozitave të përgjithëshme që përmbahen në kanonet e Kishës dhe në konformitet me dispozitat përkatëse të Statutit Themeltar të Republikës Popullore të Shqipërisë dhe të Ligjës mbi Komunitetet fetare, për të përcaktuar mënyrën simbas së cilës Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë rregullon, drejton dhe administron çështjet e saja fetare, është dhe mbetet i detyrueshëm për krejt Kishën Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë, pasi më parë të aprovohet nga Presidiumi i Kuvendit Popullor.

**Delegatët e Tiranës**

Kryepiskop Paisi Vodica d. v.  
Ikonom At Marko Papajani d. v.  
Dhimitër Beduli d. v.  
Jorgji Pano d. v.

**Delegatët e Durrësit**

Stavrofor At Erazmi Jorgo d. v.  
Thoma Papakostandini d. v.  
Kozma Teneqexhiu d. v.

**Delegatët e Elbasanit**

Aleksandër Xhuvani d. v.  
Ilija Trandafili d. v.

**Delegati Kavajës**

Jorgji Surra d. v.

**Delegati Shkodrës**

Stav. At Llazar Popoviq d. v.

**Delegat i Pogradecit**

At. Risto Bitro d. v.

**Delegatët e Beratit**

At Kostandin Arbëri d. v.  
Siku Gjoka d. v.  
Caci Dollani d. v.

**Delegatët e Vlorës**

Thimi Opingari d. v.  
Dhimitër Mërtiri d. v.

**Delegatët e Fierit**

Stav. Ik. At Polizoi d. v.  
Marija Bakalli d. v.

**Delegatët e Lushnjës**

Arhimadrit Dhimitër Kokoneshi d. v.  
Llazar Bozdo d. v.  
Jorgji Dhamo d. v.  
At Jorgji Prifti d. v.

**Delegatët e Korçës**

Arhimandrit Sofron Borova d. v.  
Stav. At. Llazar Pashko d. v.  
Av. Kristaq Pilika d. v.

Spiro Luarasi d. v.

Pandi Progri d. v.

Xhorxhi Papa d. v.

**Delegatët e Kolonjës**

Stav. At Naum Rehova d. v.  
Vasil Tane Arëza d. v.

**Delegatët e Përmetit**

Lilo Proko d. v.  
At Mina Dhama d. v.  
Nisi Zhaka d. v.

**Delegat i Leskovikut**

Nikolla Kozma d. v.

**Delegatët e Gjirokastrës**

Ik. At Aristotel Sirato d. v.

Zoto Gashari d. v.

Av. Ali Xhaj d. v.

Niko Pane d. v.

Kosta Kostaqi d. v.

Niko Mastaka d. v.

**Delegat i Pogonit**

Dhimitër Beduli d. v.

**Delegatët e Delvinës**

Ik. At Vangjel Mastakuli d. v.

Minella Kuramana d. v.

**Delegatët e Sarandës**

At Kristo Plaku d. v.

Vasil Gjipopuli d. v.

**Delegatët e Himarës**

Ik. At Foto Duni d. v.

Kristo Dhima d. v.

Ky Statut është aprovuar nga Presidiumi i Kuvendit Popullor me Dekret Nr. 1065 datë 4 Maj 1950.

**SEKRETARI**

(SAMI BAHOLLI) d.v.

Asht një me origjinalin:

**KRYETARI**

(Dr. Omer Nishani) d. v.

**2. Kuvendi Kleriko Laik (21 janar 1993)**

Më 21 janar 1993, në Qytetin e Durrësit, u mbajt Kuvendi Kleriko-laik për problemet e kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë; Në të muarën pjesë 190 delegatë nga të gjitha anët e Shqipërisë, të cilët diskutuan gjerësisht për rimëkëmbjen e Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë dhe për përmirësimin e Statutit të saj në përputhje me kushtet e reja të krijuara. Statuti i vitit 1950, të cilin po zbatojmë, ka zëvendësuar atë të vitit 1929. Në vitin 1967 shkatërruan institucionet fetare dhe me kushtetutën e vitit 1976 u ndalua tërësisht besimi fetar. Me fitoren e demokracisë, në ligjin kushtetues për liritë dhe të drejtat e njeriut u sanksionua liria e besimit fetar. Me këto ndryshime të mëdha, rifilloi të funksionojë edhe Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë. Sapo të dalë Kushtetuta e re e republikës së Shqipërisë do të përgatitet edhe statuti i kësaj Kise.

Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë është tashmë e njohur si e tillë jo vetëm në Shqipëri por edhe nga organizma ndërkombëtare. Atë e njohin dhe e respektojnë gjithë institucionet shtetërore dhe shoqërore në Shqipëri dhe e vlerësojnë kontributin që jep ajo.

Kuvendi i Durrësit bëri zgjedhjet për në këshillin e përgjithshëm të Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë dhe këshillat e Kryepeshkopatës së Tiranës, dhe të Mitropolive të Korçës, Beratit dhe të Gjirokastrës.

**3. Dispozita tranzitore**

Në bazë të nenit 50 të vitit 1950 "Këshilli Mikst mund të ndryshojë nene të këtij Statuti që nuk kanë të bëjnë me dogmat, kanunet dhe traditën e hirshme, gjithashtu mund të shtojë nene" dhe pas vendimit të njëzëshëm të tij në mbledhjen e datës 9 maj 1996, ku morën pjesë të gjithë anëtarët e tij, shtohen nenet e mëposhtme për përballimin e problemeve që rezultuan pas ndalimit të fesë nga viti 1967 deri në vitin 1990. Në kuvendin Kleriko-laik të 21 janarit 1993 "Këshilli Mikst" është zëvendësuar me emërtimin "Këshilli i Përgjithshëm Kishar".

Ai përbëhet nga Kryepeshkopi (Kryetar), Përfaqësuesit Arkhieratikë të Dioqezave, 2 klerikë të Kryepeshkopatës, 3 klerikë të tri Mitropolive dhe 3 anëtarë laikë, duke përfaqësuar respektivisht të katër krahinat kishtarë. Të tjerat mbeten në fuqi sipas nenit 45.

Neni 93. Për shkak të shpërbërjes së Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë gjatë persekutimit shumëvjeçar dhe të pamundësisë absolute për t'u gjendur një kandidat me nënshtetësi shqiptare për të marrë përsipër, si Kryepiskop, përgjegjësinë e rikrijimit të Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë,

pezu...et kërkesa e nenit 4 (për nevojshmërinë e nënshtetësisë shqiptare) për Primitin e Kishës Orthodhokse autoqefale të Shqipërisë.

Kryepiskop i Tiranës dhe gjithë Shqipërisë\*.

Neni 94. Gjatë kësaj periudhe tranzitore (sipas frymës së nenit 85 të këtij Statuti) për secilën nga Episkopatat Korçës, Beratit dhe Gjirokastrës zgjidhet një klerik i dalluar me titullin "Përfaqësues Arkhieratik i Episkopatës", i cili drejton zëvendësinë kishtarë me përjashtim të kompetencave që i takojnë gradës së episkopit. Tmështjet shpirtërore që janë në kompetencë të Sinodhit të Shenjtë i marrin përsipër vetëm anëtarët klerikë të Këshillit të Përgjithshëm Kishtar.

Neni 95. Në çdo zëvendësi kishtarë mund të krijohen Shoqata: të Gruas Orthodhokse, të Rinisë Orthodhokse dhe të Intelektualëve Orthodhoksë, për zhvillimin e punës katekitike, hierapostolike dhe shoqërore të Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë. Shoqata dhe organizata të tëra që krijohen pa miratimin e Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë nuk njihen prej saj dhe nuk mund të përfaqësojnë shprehjet e jetës së saj.

-----  
\* është Fortlurturia e Tij, Kryepiskop i Tiranës dhe gjithë Shqipërisë, Anastasi, i propozuar nga ana e Këshillit të Përgjithshëm të Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë dhe i zgjedhur nga ana e Patrikanës Ekumenike (24 qershor 1992), i fronëzuar rregullisht (2 gusht 1992) pas marrëveshjes edhe me Autoritetet shqiptare.

Nevojën e domosdoshme që të pezullohet kushti i nënshtetësisë shqiptare, e njohu edhe Presidenti i republikës së Shqipërisë (4 korrik 1992), i cili dhe e pranoi zgjedhjen e Kryepiskopit Anastas. Së fundi, njëzëri dhe unanimisht, fronëzimin e tij e konfirmoi edhe Kongresi Kleriko-laik i Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë mbajtur në Durrës më 21 janar 1993.